

✓
۱۰۸۹۳۲۵

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تجربه جهانی در خصوص تأمین مالی صندوق های ارزشمندی و آموزه هایی برای ایران

سرشناسه: بشخور، مرجانه، ۱۳۶۵ -

عنوان و نام پدیدآور: تجربه جهانی در خصوص تامین مالی صندوق‌های بازنشستگی و آموزه‌هایی برای ایران / مولف
مرجانه بشخور؛ ناظر علمی محمد جعفری، سجاد برخوردار.

مشخصات نشر: تهران: موسسه تحقیقاتی تدبیر اقتصاد، ۱۳۹۸.

مشخصات ظاهری: ۸۸ ص.: مصور: ۵/۲۱×۵/۱۴ س.م.

شابک: 978-600-8083-72-6

وضعیت فهرست نویسی: فیا

موضوع: صندوق‌های بازنشستگی - مدیریت: Pension trusts -- Management

موضوع: صندوق‌های بازنشستگی - امور مالی: Pension trusts -- Finance

موضوع: صندوق‌های بازنشستگی - ایران: Pension trusts -- Iran

موضوع: بازنشستگی - مستمری - امور مالی: Pensions -- Finance

سازمان: مؤسسه پژوهشی، محمد، ۱۳۵۹ - ناظر

شماره افزوده: برخوردار، سجاد، ۱۳۶۱ - ناظر

شناسه افزوده: موسسه تحقیقاتی تدبیر اقتصاد

شناسه افزوده: Tadbir Institute for Economic Research

رده بندی کنگره: HD

رده بندی دیویی: ۹۳۵۳

شماره کتابشناسی ملی: ۱۳۳۰۱۷

تجربه جهانی در خصوص تامین مالی صندوق‌های بازنشستگی و آموزه‌هایی برای ایران

تهیه و تدوین: پژوهشکده امنیت اقتصادی تدبیر

ناظر علمی: دکتر محمد جعفری و دکتر سجاد برخوردار

صفحه‌آرایی: منصوره صادقی

طراح جلد: محمدرضا امانی

چاپ نخست: شهریور ۱۳۹۸

شمارگان: ۱۵۰۰ نسخه

قیمت: ۱۵۰۰۰ ریال

پژوهشکده امنیت اقتصادی تدبیر

تهران، خیابان کریمخان، خیابان آبان جنوبی، کوچه هورزاد، ساختمان شماره ۶، طبقه ۳

صندوق پستی: ۱۴۴۵۵-۶۵۳

www.tier.ir

info@tier.ir

تلفن: ۸۸۹۰۸۵۲۸

دورنگار: ۸۸۹۱۸۶۱۱

تمام حقوق متعلق به پژوهشکده امنیت اقتصادی تدبیر است.

فهرست مطالب

عنوان

صفحه

مقدمه	۳
۱- انواع طرح‌های بازنشتی و روند دارایی‌های آنها در کشورهای منتخب	۷
۱-۱- ارزیابی وضعیت مالی طرح‌های DB	۱۵
۱-۲- روری شاخص‌های سرمایه‌گذاری طرح‌های DB	۲۳
۱-۳- مروری بر وضعیت صندوق‌های بازنشتی در ایران	۳۷
۲- استراتژی‌های سرمایه‌گذاری صندوق‌ها در جهان	۴۶
۲-۱- انتخاب ترکیب پرتفوی متناسب با طرح بازنشتی	۴۷
۲-۲- سرمایه‌گذاری بین‌المللی	۵۱
۲-۳- قوانین محدودکننده سرمایه‌گذاری صندوق‌های بازنشتی	۵۳
۳- مشکلات سرمایه‌گذاری صندوق‌های بازنشتی	۶۴
۴- ملاحظات امنیت اقتصادی	۷۱
۵- جمع‌بندی و پیشنهادها	۷۹

پیشگفتار

نظام‌های تأمین اجتماعی و عملکرد مناسب صندوق‌های بازنشستگی از ارکان اساسی نظام‌های اقتصادی محسوب می‌شوند، چرا که این نهادها نه تنها تأمین‌کننده یا ارتقاءدهنده سطح رفاه در جامعه هستند بلکه، به دلیل برخاستن از منابع عظیم مالی، از جمله نهادهای اصلی فعال در چارچوب سیستم مالی محسوب می‌شوند. ویژگی خاص منابع این نهادها، که مهمترین آن افزایش بلندمدت منابع آوری و البته تعهدات مربوطه در قالب پرداخت مستمری است، موجب شده است که منابع عظیم این صندوق‌ها در بیشتر حوزه‌های مالی سرمایه‌گذاری گسترده باشند و بالتبع هر چالشی در زمینه منابع و مصارف آنها، ناشی از کمبود منابع، سالمند شدن جمعیت، عدم تناسب سن بازنشستگی با سن پیدایش زندگی و ...، به صورت عاملی برای ریسک سیستماتیک ظاهر شده و خرابی‌های ثباتی مالی در کل نظام مالی را افزایش می‌دهد؛ از سوی دیگر نوسانات در متغیرهای کلان اقتصادی و عدم ثبات اقتصادی (از طریق بروز رکود و افزایش نرخ بیکاری، افزایش تورم و کاهش ارزش دارایی‌های این صندوق‌ها، بروز شوک ارزی یا مالی در بازارهای عمده هدف سرمایه‌گذاری این صندوق‌ها، بحران‌های مالی دولت و عدم توانایی تضمین منابع این صندوق‌ها و...) خود می‌تواند عاملی برای بروز بحران در وضعیت مالی این صندوق‌ها باشد.

در مورد ایران، نگاهی به منابع و مصارف صندوق‌های بازنشستگی نشان می‌دهد که در حال حاضر منابع حاصل از حق بیمه، کفاف تأمین مصارف (مخارج) آنها را نمی‌دهد و بسیاری از آنها با شکاف نقدینگی مواجه هستند و

۲..... تجربه جهانی در خصوص تأمین مالی صندوق‌های بازنشستگی و آموزه‌هایی برای ایران

انتظار می‌رود با توجه به روند افزایش سالخورده‌گی جمعیت در کشور و همچنین رکود و بیکاری حاکم بر اقتصاد و به تبع آنها کاهش تعداد ورودی به صندوق‌ها و همزمان افزایش تعداد خروجی در قالب بازنشسته‌هایی که از این پس برای گذراندن زندگی به مستمری بازنشستگی وابسته خواهند بود، در آلت‌های آتی این شکاف بیش از مقدار فعلی افزایش یابد. این وضعیت با ضعف اعتماد عمومی از یک سو، و ایجاد شوک‌های زنجیره‌وار به سایر بخش‌های اقتصادی می‌تواند به تهدیدی جدی برای وضعیت امنیت اقتصادی تبدیل شود.

لذا، پژوهشکده امنیت اقتصادی، مطابق اهداف تعریف شده برای این موسسه مبنی بر بررسی ابعاد مخاربه‌آمیز شوک‌های اقتصادی و تاثیر آنها در وضعیت امنیت اقتصادی کشور، اقدام به بررسی تجربه جهانی در خصوص تأمین مالی صندوق‌های بازنشستگی و مقایسه شاخص‌های ایران با کشورهای منتخب و همچنین چالش‌های پیش‌روی ارماناء شاخص‌های عملکرد مالی نظام بازنشستگی کشور پرداخته است. امید است نتایج حاصل از این پژوهش به برنامه‌ریزان و سیاست‌گذاران اقتصادی برای کاهش آسیب‌پذیری اقتصاد از این ناحیه کمک کند.

رییس پژوهشکده

امنیت اقتصادی تدبیر